

СТАНОВИЩЕ

От проф. д.и.н. Велчо Георгиев Стоянов от катедра „Финанси“ при УНСС върху дисертационния труд на тема: „Причини, последици и поуки от Голямата депресия 2007 – 2008“ с автор Цветомир Стоянов Цветков с оглед присъждането на нейния автор на образователно – научната степен „доктор“ в професионално направление 3.8. Икономика и научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“

Уважаеми членове на Научното жури,

Дисертационният труд на докторанта Цветомир Стоянов Цветков е впечатляващ по следните показатели:

1. Обем – 284 страници;
2. Приложен историко – теоретико – философски подход, който го е препоръчал още от Й. Хердер и възприет и прилаган и от неговите именити ученици, Гьоте и Хегел, както и много други;
3. Богато, широко и интересно съдържание; респ. проучване отношението към пазара и кризата му на почти всички известни чужди и български автори;
4. Богато количество проучвани литературни източници – 303 литературни източници и 18 от интернет – общо 321;
5. Обилна статистическа информация, на базата на която главно чрез широкия и богат анализ главно на векторна авторегресионна основа, обособени в 12 приложения, чиито резултати подробно са анализирани, обобщени и докторантът е изразил своето отношение към резултатите от него. При това резултатите от анализа са илюстрирани в 12 интересни графики и 13 фигури;
6. Разбира се, в увода обосновано е очертан обектът, предметът, обхватът, целта и работните хипотези на автора, които са два, а именно:

а/ „пазарът автоматично може да възстановява нарушеното равновесие, а държавата би забавила това възстановяване на равновесието“ и

б/ пазарът има вътрешно присъщо противоречие, чрез нарушаване на равенството между инвестициите и спестяванията, което, разбира се не е единственото му противоречие. Това авторът го е отразил в следващото изречение така: „пазарът се характеризира с непреодолими вътрешно присъщи му противоречия“ /с.10/. С други думи „финансовия капитализъм създаде един

несправедлив и нестабилен икономически и обществено–социален свят, който се характеризира с дълбоки социално – икономически противоречия“ /с.7/ обуславящи неговите кризи.

Напълно приемам изключително широкият и богат историко– теоретичен и философски подход и анализ на дисертанта и неговите изводи и обобщения, а така също и оценката му за глобалната финансово- икономическа криза, която, за съжаление още ни държи в прегръдките си.

Струва ни се обаче, че тя е провокирала и кредитната криза / както държавата, така и дълговата криза на бизнеса, индивидите и семействата/, но като че ли тя тепърва предстои да се разгръща, особено държавната дългова криза.

По отношение на бъдещата му визия към финансово– икономическата криза и евентуалното подготвяне на дисертацията за издаване бих препоръчал на автора да има предвид още две неща, а именно:

Първо, общоприето е, че човекът е несъвършен, което означава, че той не би могъл да създава съвършени неща включително и пазарът, макар че той пазарът квалифицира от неговите идеолози като „най-великия социален механизъм на цивилизацията“, но той по същество е велик социален механизъм на цивилизацията, но и с „велики“ недъзи.

Второ, неговите недъзи биват два вида, а именно – вътрешно присъщи които дисертантът е изяснил много добре, но неговите идеолози, теоретици и основни субекти и целенасочено и съзнателно го деформират главно чрез монополите, вкл. приватизирането на т.нар. „естествени монополи“, офшорни зони, които са един привилегирован паралелен пазар за укриване на около 190 мрд. долари данъци, комисионните на държавните и/или обществените поръчки, лобизмът, „властовите доходи“ и пр.

Както гласи една римска или латинска сентенция ако искаме да разберем защо нещо е така или следва да бъде така – максимално свободен пазар, примерно, отговорете си на въпроса: кому е изгодно така да бъде? Безспорно е, че изгодата е преди всичко за тези с „големите и най-големите кесии“ /по Макс Вебер/ или с „дебелите и най-дебелите портфейли“ /според А.Тофлър/, които записват задкулисно. На тази основа дори и папа Франциск се обяви срещу „дивия либерализъм“ и съвременния „неоколониализъм“.

У. Чърчил е изразил ролята на историческия подход така: „Който гледа повече назад, вижда повече напред“, но когато гледаме назад да не пропускаме и ролята на тайните политически общества.

Казвам тези неща с цел да улесня и подпомогна дисертантът при евентуалното подготвяне на дисертацията му за отпечатване, което смятам, че следва да се осъществи.

В заключение и убедено считам, че дисертацията на Цветомир Стоянов Цветков, отговаря в най-голяма степен на изискванията на нормативната уредба, и с пълна убеденост ще гласувам да му бъде присъдена образователно – научната степен “доктор“, по научната специалност Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ в професионално направление 3.8. Икономика, която той напълно е заслужил.

28.01.2016 година

Член на журито:.....

(проф. д.ик.н. Велчо Стоянов)